

► **Uniek project om Eritrese gezinnen houvast te geven in de samenleving**

‘Bijna alles is hier anders’

De twee tekeningen van Filemon Mehsoen spreken boekdelen. Links zijn huis in Eritrea. Volop ruimte eromheen. Een poes en een kip voor het huis. Rechts het appartementenblok in de Alphense oude-ambachtenbuurt, waar hij op de eerste etage woont. Met de postbus beneden, de trappen en de balkons. „Ik mis de kat,” zegt de 23-jarige vluchteling.

Janny Eskes

Filemon, vader van de jongetjes Animos (2) en Nathan (2 maanden) en man van Fiori, is een van de Eritreërs in Alphen die meedoet aan een gezinsproject van de gemeente en de Stichting Centrum '45. Een voor Nederland uniek project voor vluchtelingen met een verblijfstatus, waarbij meerdere gezinnen bij elkaar worden gebracht, opdat ze een netwerk opbouwen. Afgelopen zomer was er al een dergelijk, succesvol project voor Syrische statushouders in Alphen. Projectleider is de Alphense Monique Haveman.

Het leven van de vluchtelingen hier is volstrekt niet te vergelijken met het leven dat ze in Eritrea leidden. „Bijna alles is anders”, zegt Filemon, die al een aardig woordje Nederlands spreekt. „Alles is nieuw. Je verstaat de mensen niet. Je weet vooraf niet wat je allemaal moet betalen. Dan komen aan het eind van de maand de rekeningen.”

Preventie

Het idee achter het project is de mensen te helpen voordat er grote problemen ontstaan. „Toen er in 2014 en 2015 weer veel vluchtelingen kwamen, dachten we: waarom doen we niet iets aan preventie in plaats van later op klachten te reageren?”, zegt klinisch psycholoog Trudy Mooren van de Stichting Centrum '45 in Oegstgeest. „We passen het werken met gezinsgroepen al langer toe bij andere

groepen. De methode is in Engeland ontwikkeld.”

Elf Eritrese gezinnen zijn inmiddels vijf keer bij elkaar gekomen. Begin volgend jaar is er een afsluiting in de vorm van een uitgebreide Eritrese koffiecereemonie. „Het gaat om negen vaders, elf moeders en achttien kinderen”, vertelt Monique Haveman. „We hebben eerst scholen benaderd waarop Eritrese kinderen zitten.”

De animo om mee te doen maakte de groep groter dan bedoeld was. „Maar we wilden geen nee zeggen.” Dat maakt dat er een flink team van hulpverleners klaar staat. Behalve Mooren en Haveman twee mensen van het jeugd- en gezinsteam in de wijken waar de deelnemers wonen, een onderwijskundige die tweetalige kinderen begeleidt, twee tolken en een consulente van Kom Erbij (opvoedingsondersteuning voor ouders).

De bijeenkomsten op de woensdagmiddag hebben steeds hetzelfde stramien. Eerst samen lunchen voor de gezelligheid, dan een 'ijsbreker' in de vorm van beweging of elkaar vragen stellen, vervolgens aandacht voor een thema en dan een afsluiting waarbij de deelnemers bijvoorbeeld iets aardigs tegen de anderen zeggen of een compliment geven.

Dat gebeurde allemaal op de basisschool De Stroom in Ridderveld. Juist op school, omdat opvoeding op de voorgrond staat. Mooren: „De ouders hebben van alles meegemaakt in het land van herkomst, onderweg of later in Ne-

▲ **Filemon Mehsoen bij de tekening die hij voor het gezinsproject maakte van zijn huis in Eritrea en zijn huidige appartement in Alphen. Verder op de foto de Eritrese tolk en cultureel mediator Ruth Gebregziabher (l.) en projectleider Monique Haveman.** FOTOPETERFRANKEN

“**Als je als ouders stress hebt, is het moeilijk kinderen op te voeden**

– Trudy Mooren

derland. Als je als ouders stress hebt, is het moeilijk je kinderen op te voeden. Of je bent alleenstaand en hebt geen familie en vrienden om je heen. De natuurlijke hulpbronnen zijn hier niet. Bovendien krijg je heel veel nieuwe taken. Ik vind het zelf soms al moeilijk alle belastingformulieren en elektriciteitsnota's te snappen.”

Veilig

Doordat de gezinnen bij elkaar komen, ontstaan vriendschappen met mensen in dezelfde situatie. Maar de nieuwkomers maken ook kennis met een kring van zorgverleners. „De kanalen in het sociale netwerk worden benut: de speltheek, de gemeenteamtenaar, het sportfonds.”

Met kinderen is het zo anders in Nederland dan in zijn geboorteland, ervaart Filemon. Kinderen groeien daar op straat op, met familie en burens om hen heen. Dat is veilig. Oppas is vanzelfsprekend. „Hier kan dat niet. Als ik naar mijn vrienden ga, moet ik de kinderen meenemen.”

Het verschil met Nederlandse kinderen is dat deze op een sportclub zitten en hobby's hebben. De kinderen uit Eritrea en hun ouders moeten dit nog ontdekken.

Hoe zorg je in Nederland voor je kind, is een belangrijk onderwerp in de bijeenkomsten. Trudy Mooren: „Het principe is dat je als professional niet het vingertje opsteekt, hun vertelt hoe het moet. Daar krijg je geen verandering mee. Het is beter dat de mensen

met elkaar van gedachten wisselen. Wij moeten daar verder buiten blijven.”

Filemon vindt vijf bijeenkomsten bij lange na niet genoeg. „Ik wil meer. Als je met een probleem komt, komt ieder ander met iets anders; daarmee is jouw probleem nog niet opgelost.” Hij wordt op zijn wenken bediend, want er komt volgend jaar bij Kom Erbij een vervolgproject voor Eritreërs, dat gericht is op het ondersteunen van de ouders en het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen. Haveman: „Aan de hand van vragen uit de groep beslissen we welke thema's aan bod komen, zoals geld, voeding, opvoeding, onderwijs en het omgaan met de zorgen in je hoofd.”

Extreem

De vluchtelingen kampen met een verleden dat je niet zomaar naast je neer kunt leggen. Neem Filemon, die er acht maanden over gedaan heeft van Eritrea naar Nederland te komen en daarbij extreme omstandigheden en gevaren trotseerde. „Ik woon liever in mijn eigen land, maar had problemen met de regering; voor veel mensen is dat de reden om te vluchten.”

Hij stak de grens over naar Soedan, woonde daar zes maanden en trok per auto door de Sahara naar Libië. Het lukte hem per boot Italië te bereiken en via Frankrijk kwam hij in Nederland. Dit alles samen met zijn zwangere vrouw Fiori. „Ik kan dat niet vergeten. Ik zal dat nooit vergeten.”